

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi merilain 1 luvun ja alusrekisterilain muuttamisesta

Asia

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi merilain 1 luvun ja alusrekisterilain muuttamisesta (HE 9/2021 vp).

Valiokuntakäsittely

Valiokunnan mietintö: Liikenne- ja viestintävaliokunta (LiVM 7/2021 vp).

Päätös

Eduskunta on hyväksynyt seuraavat lait:

Laki

merilain 1 luvun muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan merilain (674/1994) 1 luvun 1 §:n 2 momentin 4 kohta, 4 momentin 2 kohta ja 6—8 momentti sekä 1 a §:n 2 momentin johdantokappale ja 3—6 momentti, sellaisina kuin ne ovat laissa 991/2018, sekä
lisätään 1 lukuun uusi 1 b § seuraavasti:

1 luku

Alusta koskevat yleiset säännökset

1 §

Aluksen kansallisuus

Liikenne- ja viestintäviraston on hyväksyttävä muu kuin 1 momentissa tarkoitettu alus suomalaiseksi, jos:

Eduskunnan vastaus EV 45/2021 vp

4) alus on poistettu toisen valtion alusrekisteristä siksi ajaksi, kun se on rekisteröitynä liikenteen palveluista annetussa laissa (320/2017) tarkoitettuun liikenneasioiden rekisteriin tai alusrekisterilaissa (512/1993) tarkoitettuun Ahvenanmaan valtionviraston ylläpitämään alusrekisteriin.

Liikenne- ja viestintävirasto voi hyväksyä muun kuin 1 ja 2 momentissa tarkoitetun aluksen suomalaiseksi, jos:

2) alus on poistettu toisen valtion alusrekisteristä siksi ajaksi, kun se on rekisteröitynä liikenneasioiden rekisteriin tai Ahvenanmaan valtionviraston ylläpitämään alusrekisteriin;

Edellä 4 momentissa tarkoitettua hyväksymistä koskevaan päätökseen on sisällytettävä Liikenne- ja viestintäviraston tarpeelliseksi katsomat ehdot sekä maininta sen voimassaoloajasta. Päätös voidaan tehdä enintään kahdeksi vuodeksi kerrallaan. Uusi päätös voidaan tehdä edellisen päätöksen voimassaolon päätyttyä.

Jos 2 tai 4 momentissa tarkoitettujen hyväksymistä koskevien päätösten edellytykset eivät enää täyty tai 4 momentissa tarkoitettulle hyväksynnälle asetettuja ehtoja ei täytetä, Liikenne- ja viestintäviraston on peruutettava hyväksyminen, jollei poikkeamista voida pitää vähäisenä. Hyväksynnän saaneelle on ennen hyväksynnän peruuttamista varattava tilaisuus antaa selvityksensä asiasta.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä 2 ja 4 momentissa tarkoitettujen hyväksymistä koskevien päätösten hakemisesta, hakemuksen sisällöstä ja siihen liitettävistä selvityksistä sekä 4 momentissa tarkoitettulle hyväksynnälle asetettavista ehdoista.

1 a §

Suomalaisessa omistuksessa olevan aluksen merkitseminen toisen valtion alusrekisteriin

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa Suomen telakkateollisuuden ja työllisyyden edistämiseksi hyväksynnän sille, että alus, jota 1 §:n 1 momentin nojalla olisi pidettävä suomalaisena, merkitään muun kuin Euroopan talousalueeseen kuuluvan valtion alusrekisteriin tämän maan aluksena, jos:

Edellä 2 momentissa tarkoitettuun hyväksyntään on sisällytettävä Liikenne- ja viestintäviraston tarpeelliseksi katsomat ehdot sekä maininta hyväksynnän voimassaoloajasta. Hyväksyntä myönnetään määräajaksi, joka voi olla enintään aluksen käytöstä tai hallinnasta tehdyn rahtaus-sopimuksen voimassaoloajan pituinen. Hyväksyntään on sisällytettävä ehto, jonka mukaan aluksen siirtäminen edelleen kolmannen maan rekisteriin on kielletty.

Jos 2 momentissa tarkoitettujen hyväksynnän myöntämisen edellytykset eivät enää täyty tai 3 momentin nojalla asetettuja ehtoja ei täytetä, Liikenne- ja viestintäviraston on peruutettava hyväksyntä, jollei poikkeamista voida pitää vähäisenä. Hyväksynnän saaneelle on ennen peruuttamis-päätöksen tekemistä varattava tilaisuus antaa selvityksensä asiasta.

Edellä 2 momentissa tarkoitettu hyväksyntä raukeaa, jos alus tai osuus siitä myydään ulkomaille siten, että alus lakkaa 1 §:n 1 momentin nojalla olemasta suomalainen.

Eduskunnan vastaus EV 45/2021 vp

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä 2 momentissa tarkoitettun hyväksynnän hakemisesta, hakemuksen sisällöstä ja siihen liitettävistä selvityksistä sekä 4 momentissa tarkoitettun peruuttamispäätöksen sisällöstä.

1 b §

Suomeen ilman miehistöä rahdatun aluksen hyväksyminen suomalaiseksi

Poiketen siitä, mitä 1 §:ssä säädetään, Liikenne- ja viestintävirasto voi tämän pykälän mukaisesti rahtaajan hakemuksesta hyväksyä suomalaiseksi myös ulkomaisen aluksen, joka on rahdatu Suomeen ilman miehistöä, jos:

1) rahtaaja on Suomen kansalainen tai suomalainen oikeushenkilö taikka Euroopan talousalueeseen kuuluvan valtion kansalainen tai tällaisen valtion lainsäädännön mukaisesti perustettu oikeushenkilö, jonka sääntömääräinen kotipaikka, keskushallinto tai päätoimipaikka on Euroopan talousalueella;

2) alusta johdetaan ja operoidaan Suomesta;

3) rahtaaja ottaa vastatakseen kaikista velvoitteista, jotka johtuvat siitä, että alus merkitään määrääjäksi liikenneasioiden rekisteriin tai Ahvenanmaan valtioviraston ylläpitämään alusrekisteriin;

4) aluksen omistaja, kiinnityksenhaltijat ja pantinhaltijat ovat antaneet kirjallisen suostumuksen aluksen merkitsemiseen liikenneasioiden rekisteriin tai Ahvenanmaan valtionviraston ylläpitämään alusrekisteriin;

5) sen valtion rekisteriviranomainen, johon aluksen omistusoikeus on rekisteröity, on antanut kirjallisen luvan aluksen merkitsemiseen liikenneasioiden rekisteriin tai Ahvenanmaan valtionviraston ylläpitämään alusrekisteriin; ja

6) aluksen rekisteröinnin arvioidaan edistävän Suomen merenkulkuelinkeinoa ja sen työllisyyttä.

Jos ilman miehistöä rahdatun aluksen rahdinantaja on 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettu Euroopan talousalueeseen kuuluvan valtion kansalainen tai oikeushenkilö, edellytetään edellä säädetyn lisäksi, että rahtaaja, jos hän ei ole vastuussa aluksesta 1 momentin 2 kohdan mukaisesti, nimittää tätä tehtävää hoitamaan edustajan, jolla on vakinainen kotikunta ja asuinpaikka Suomessa.

Edellä 1 momentissa tarkoitettua hyväksymistä koskeva päätös voidaan tehdä rahtaussopimuksen ajaksi, kuitenkin enintään viideksi vuodeksi kerrallaan. Uusi päätös voidaan tehdä edellisen hyväksynnän voimassaolon päätyttyä.

Liikenne- ja viestintäviraston on peruutettava hyväksyminen, jos myöntämisen edellytykset eivät enää täyty, jollei poikkeamista voida pitää vähäisenä. Ilman miehistöä rahdatun aluksen rahdinantajalle on ennen peruuttamista varattava tilaisuus antaa selvityksensä asiasta. Liikenne- ja viestintäviraston on peruutettava hyväksyminen myös rahtaajan kirjallisesta pyynnöstä.

Alukseen, joka on merkitty tämän pykälän nojalla liikenneasioiden rekisteriin tai Ahvenanmaan valtionviraston ylläpitämään rekisteriin, sovelletaan Suomen lakia lukuun ottamatta aluksen omistusta ja kiinnittämistä koskevia kysymyksiä, joihin sovelletaan sen valtion lainsäädäntöä, johon aluksen omistusoikeus on rekisteröity. Alukseen ei saa vahvistaa kiinnityksiä Suomessa.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään 1 momentissa tarkoitettun hyväksymisen hakemisesta sekä hakemuksen sisällöstä ja hakemukseen liitettävistä selvityksistä.

Eduskunnan vastaus EV 45/2021 vp

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20 ____.

Laki

alusrekisterilain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan alusrekisterilain (512/1993) 9 §:n 2 ja 3 momentti, 17 §:n 1 momentti sekä 31 §:n 1 momentti, sellaisina kuin ne ovat, 9 §:n 2 momentti osaksi laissa 310/2018 sekä 9 §:n 3 momentti, 17 §:n 1 momentti ja 31 §:n 1 momentti laissa 310/2018, seuraavasti:

9 §

Rekisteriin tehtävät merkinnät

Rekisteriin merkitään:

- 1) aluksen rekisteröintiäika, rekisterinumero, nimi, aikaisemmat nimet, kotipaikka, tunnuskirjaimet ja sen IMO-numero;
- 2) aluksen laji, vetoisuus, mitat, rakentaja, rakentamisaika ja -paikka sekä sen käyttötarkoitus;
- 3) omistajan nimi, kansalaisuus ja kotipaikka sekä omistusosuuden suuruus; jos omistaja on suomalainen, merkitään myös henkilötunnus, yritys- ja yhteisötunnus tai muu yhteisötunnus;
- 4) jos alus kuuluu laivanisännistöyhtiölle, 3 kohdassa tarkoitettut tiedot pääisännästä sekä kunkin omistajan laivaosuuden suuruus;
- 5) jos alus on hyväksytty suomalaiseksi merilain 1 luvun 1 §:n 4 momentin nojalla, rekisteröinnin päättymispäivämäärä;
- 6) jos alus on hyväksytty suomalaiseksi merilain 1 luvun 1 b §:n nojalla, valtio, johon aluksen omistusoikeus on rekisteröity sekä rekisteröinnin päättymispäivämäärä.

Rekisteriin merkitään myös alukseen vahvistetut kiinnitykset sekä siihen kohdistuva ulosmittaus, takavarikko ja vakuustakavarikko sekä omistajan konkurssiin asettaminen samoin kuin näitä tietoja koskevat muutokset. Jos kyseessä on 2 momentin 6 kohdassa tarkoitettu alus, rekisteriin ei kuitenkaan merkitä alukseen vahvistettuja kiinnityksiä.

17 §

Ulkomailta siirtyneen aluksen rekisteröinti

Jos alus on muuttunut ulkomaisesta suomalaiseksi, aluksen voi rekisteröidä vasta siinä vaiheessa, kun esitetään aluksen entisen rekisterivaltion rekisteriviranomaisen todistus siitä, että alus

Eduskunnan vastaus EV 45/2021 vp

on poistettu tästä rekisteristä tai että alus samanaikaisesti poistetaan tai tehdään muu merkintä, jolla on vastaavat vaikutukset silloin, kun se merkitään Suomen rekisteriin. Tätä momenttia ei kuitenkaan sovelleta alukseen, joka on hyväksytty suomalaisiksi merilain 1 luvun 1 b §:n nojalla.

31 §

Rekisteriviranomaisen oikeus poistaa alus

Jollei rekisteriin merkitty omistaja täytä 30 §:n mukaista velvollisuuttaan, rekisteriviranomainen voi itse poistaa aluksen rekisteristä mainitussa pykälässä tarkoitetuilla perusteilla. Rekisteriviranomaisen on ennen aluksen poistamista rekisteristä varattava tilaisuus rekisteriin merkitylle omistajalle tulla kuulluksi. Jos alus on hyväksytty suomalaisiksi merilain 1 luvun 1 b §:n nojalla, ilman miehistöä rahdatun aluksen rahdinantajalle on lisäksi varattava tilaisuus tulla kuulluksi.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20 ____.

Helsingissä 4.5.2021

Eduskunnan puolesta

puhemies

pääsihteeri